

reflektor

A futball-Eb legyőzte a szappanoperát

Kik nyertek?

A spanyolok évtizedek múltán újra a csúcsra értek.

A szép foci diadalmaskodott a darabos, bekkelős játék felett. És nyert az UEFA is. A 2008. évi labdarúgó-Európa-bajnokság (EURO 2008) 1,3 milliárd euró bevételt hozott a szövetség konyhájára, ami rekordnak számít.

DÉNES FERENC | reflektor@hetivalasz.hu

A bevételek túlnyomó része a televíziós jogok eladásából és a szponzoroktól származik, összegük meghaladta a jegybevételekét, és összességében 50 százalékkal szárnyalták túl a portugáliai Eb által termelt jövedelmeket. Az utoljára nyolc csapattal, 1992-ben Svédországban rendezett eseményhez képest meghatszorozódtak a bevételek.

Nyertesek a nemzeti futballszövetségek is, akik részesednek a hatalmas bevételből: az 53 tagország között 450 millió eurót oszt szét a nemzetközi szövetség. Persze jóval többet visz haza a záró tornán fellépő 16 ország, amelyek mindegyike már a nyitó mérkőzés megkezdése előtt 7,5 millió euróval lett gazdagabb. A „fellépti díjat” tovább gyarapíthatták a pénzdíjakkal. Minden mérkőzés millió eurós győzelmi prémiumot fizetett, az összes mérkőzésüket megnyerő spanyolok a trófeán túl mintegy 20-23 millió eurót is hazavihettek. A futballüzlet, ha jól csinálod, tényleg olyan, mintha pénznyomtatásra kaptál volna engedélyt...

»

Fotó | Reuters

» Az Eb-győztes „Vörös Armada” 69 éves kapitányát, Luis Aragonést ünnepli Madridban, a Colon téren. Aragonés bejelentette, hogy a török Fenerbahcénél folytatja

Fotók | MTI

» János Károly spanyol király kézcsókja Angela Merkel német kancellárasszonynak a spanyol-német döntő után

» Mosolyoghatnak a házigazda osztrákok és svájciak is, becslések szerint 470 millió eurót profitáltak a rendezésből, de a tovagyrúzó hatásokon keresztül az egész európai gazdaság részesült a sikerből: ha az összességében 1,4 milliárd euróra becsült összeg nem is fordította meg az alapjában nem túl vidám gazdasági trendeket, azért tekintélyes summának számít. A tornán csak a csoportmérkőzések 42 millió eurót mozgattak meg, és nem megfelelő módon a francia, olasz, holland, román kvartett meccsei generálták a legnagyobb gazdasági hatást. Igazán jelentős többletjövedelmekhez a mobilszolgáltatók, a fogadóirodák és a kiskereskedők-vendéglátók jutottak.

Nem panaszkodnak a reklámozók sem, pedig egyenként 29 millió dollárt – 40 százalékkal többet, mint négy évvel

azelőtt – fizettek, hogy megszerezhesék az EURO 2008 exkluzív reklámozói jogait. Becslések szerint még kétszer annyit költöttek a hozzárendelt eseményekre, kampányokra. A mintegy egymilliárd szurkoló azonban megtérülővé teheti a beruházásokat.

Sokat fizettek, de úgy tűnik, a televíziós társaságoknak is bejött a számításuk. Az nem csoda, hogy az Eb-résztvevő országokban csúcs közelben járt a nemzeti csapatok mérkőzéseinek nézettsége, de például az angol ITV és BBC is jó nézettségi adatokat mutathatott fel. Az meg egyenesen „mediatörénelem”, hogy például június 11-én a Magyar Televízió délután és este is megverte a kereskedelmi csatornákat, nemcsak a teljes lakosság, hanem a 18–49 éves korosztályban is. Pedig például a Svájc-Törökország mérkőzés

Baselben előzetesen nem ígérkezett versenyképesnek a budapesti *Barátok közt* szappanoperával szemben, aztán tessék, mi lett belőle.

Kaszálnak a játékosok is. Nemcsak a győzelmi prémiumokról van szó (azért a spanyolok 214 000 eurós jutalma „nem rossz órabér”, egész pontosan 5,5 millió forint/óra, ha valaki a hat mérkőzés 570 percét végigjátszotta), hanem a karrierlehetőségekről. Az Eb-n jól teljesítők játékjogának értéke megsokszorozódott. A csoportmérkőzéseken remeklő David Villáért 25 millió fontot kínál a Tottenham Hotspurs, *Arsavinért* állítólag ugyanennyit a Chelsea orosz tulajdonosa, *Roman Abramovics*, és talán még az olyan kevésbé ismert labdarúgók, mint a svéd *Johan Elmander* is képesek bankot robbantani, ha a Bolton klubrekordot jelentő 11 millió fontos vásárlását annak tekintjük. A portugál csapatnak talán éppen ez lett a végzete: *Cristiano Ronaldónak* a lehetséges Manchester United–Real Madrid transzferen járt az esze (80 millió fontos „bankjegy”!), *Deco* gondolatai is Angliában (London, Chelsea) jártak, *Scolari*, az edző pedig már házat is keres ott. Ki is pottyantak a negyed-döntőben rendesen.

Nyert Törökország, mert mi, ha nem öt ilyen meccs kovácsol nemzetté egy országot? Nyertek az oroszok, mert immár ténnyé vált, az orosz olaj- és gázmezőkön újabb futballnagyhatalom született. És persze nyertek a spanyolok. Mert fejben leginkább ők voltak ott az Eb-n, a törökökkel együtt ők akarták legjobban a sikert, mert nagyon tudnak futballozni, és a nagy csapatok közül ezt egyedül ők voltak képesek be is bizonyítani mind a hat mérkőzésükön.

Fű alatt.

Az osztrák kancellár országa Európa-politikájának megváltoztatására használta ki a vásárnap lezárult Európa-bajnokság kínálta méreletes médiaárnyékot. Ausztria válogatottja pedig új edző után nézhet.

WOLFGANG WEISGRAM | reflektor@hetivalasz.hu
BÉCS

Van egy, az osztrák fociban használatos szakszó, amely Ausztriát is jellemzi. Ez a szó az „Elferschmäh”, lényege pedig:

nem minden csel arra való, hogy az ellenfelet összezavarjuk. Egyes trükkökkel – ezekkel az „Elferschmäh”-ekkel – a cselező maga ellen dolgozik. Nem szándékosan, de rendkívül szórakoztatóan. A portugál sztárfocista, *Cristiano Ro-*

naldo többször is élt ezzel a fogással a vásárnap véget ért Eb ideje alatt. Ahogy az Ausztria jelenlegi kancellárját adó szociáldemokrata párt is. Az SPÖ – az *Alfred Gusenbauer* kancellár körüli klikk – arra igyekezett használni az Eb miatt három hétig meglévő irgalmatlan médiajelenlétet, hogy kimásszon – a borzasztó közvélemény-kutatási értékekben is tükröződő – gyatra helyzetéből. Aznap, amikor Ausztria a németekkel játszott, és megvolt az esély, hogy továbbjuthat, a kancellár lemondott a pártelnökségről, régi harcostársának, *Werner Faymann-nak* adva a stafétabotot. Faymann, még bécsi helyi politikus-

Kik veszítettek?

Az angol gazdaság állítólag két-milliárd fontot bukott azzal, hogy a horvátok 2007 novemberében a Wembley-ben legyőzték a három-oroszlanosokat. (Az oroszok így jutottak el Svájcba. Mennyi lenne, mondjuk, Arsavin játékjogának ára, ha kedvenc angoljaim nem ilyen szerencsétlenek?) Miből áll össze ez a hatalmas bevételkiesés? Komolyan veszítettek például részvényaikaiból a sportiparágban tevékenykedő cégek, de elmarad a termelékenység növekedéséből származó haszon is, mivel a korábbi futballtornák tapasztalatai azt mutatják – állítja *Simon Chadwick*, a Coventry Business School professzora –, hogy nő a munka hatékonysága, ha az angol csapat eljut egy nagy futballtornára, és ott jól szerepel. Sokat

veszít a kiskereskedelem is, egy torna három csoportmérkőzésén mintegy 20-25 millió (!) többlet korszó sör csúszik le a brit torkokon.

Póru jár a Bécsi Állami Operaház is, amikor június 16-án az a példátlan eset fordult elő, hogy a székek 29 százaléka üresen maradt, míg az Ernst Happel Stadionban egy tüt sem lehetett leejteni. (Mindkét helyen *A végzet hatalmát* adták. Az operában *Verdi*, a stadionban *Ballack* volt a [gól]szerző – ki is estek az osztrákok.)

És persze mi, magyarok is veszítettünk megint két évet. Immáron 22 éves az az ifjú, aki abban az évben született, amikor utoljára nagy labdarúgó tornán szerepelt a magyar válogatot. Lett volna esély, hogy most egy világsemenyen lássa játszani a csapatunkat, de sajnos hat évvel ezelőtt az osztrák-sváj-

ci pályázat erősebbnek bizonyult a mi kandidálásunknál. Pedig rendezni mi is képesek vagyunk, a csapatunk sem kevésbé lelkes, mint az osztrák, szépen halni is tudunk úgy, mint a svájciak.

2016-tól valószínűleg 24 csapatos lesz az Eb-döntő, oda elvileg majd minden második UEFA-tagország eljuthat. Erre van esélyünk, mert akkor lesz a legjobb futballistakorban az utóbbi évtizedek talán legerősebb magyar focistanemzedéke, a 19 éveseknek szervezett Eb nyolcas döntőjében két hét múlva felépő csapatunk. A spanyol sikerek is itt kezdődtek: összesen hétszer, 2002 óta négyszer nyerték ezt a korosztályos tornát (is), hogy a fiatalok most vasárnap a felnőtteknél is feljussanak a trónra.

A mostani siker előtt 44 éve (jaj!) nyertek utoljára Eb-t. Otthon, Spanyolországban...

Álomcsapat

Hétfőn hivatalosan is kiadták a 2008-as Európa-bajnokság 23-as keretét, mely a torna legjobban játszó játékaiból áll.

KAPUSOK

Gianluigi Buffon	(Olaszország)
Iker Casillas	(Spanyolország)
Edwin van der Sar	(Hollandia)

VÉDŐK

José Bosingwa	(Portugália)
Philipp Lahm	(Németország)
Carlos Marchena	(Spanyolország)
Pepe	(Portugália)
Carlos Puyol	(Spanyolország)
Jurij Zsirkov	(Oroszország)

KÖZÉPPÁLYÁSOK

Hamit Altintop	(Törökország)
Luka Modrić	(Horvátország)
Marcos Senna	(Spanyolország)
Xavi Hernández	(Spanyolország)
Konsztantyin Zirjanov	(Oroszország)
Michael Ballack	(Németország)
Cesc Fábregas	(Spanyolország)
Andrés Iniesta	(Spanyolország)
Lukas Podolski	(Németország)
Wesley Sneijder	(Hollandia)

CSATÁROK

Andrej Arsavin	(Oroszország)
Roman Pavljucsenko	(Oroszország)
Fernando Torres	(Spanyolország)
David Villa	(Spanyolország)

» Az Eb legjobbjának a spanyol Xavit választották (képünkön). A gólkirály csapatára, David Villa lett 4 találattal

ként, szoros kapcsolatokat épített ki a *Kronen Zeitung* című bulvárlappal, és a második elődöntő napján, amikor Bécs az orosz szbornáját és a spanyol selecciónt buzdító kiáltásoktól zengett, aktivizálta is összeköttetéseit. Ő és Gusenbauer nyílt levélben tettek ígéretet az újságot kiadó *Hans Dichandnak* – aki hónapok óta kemény EU-ellenes kampányt folytat lapjában –, hogy ha az EU-alkotmány elfogadtatásának újra nekifut a közös-ség, népszavazást írnak ki a kérdésben.

„Rühell titeket Európa”

A csavarosnak szánt akció, hogy ugyanis a foci-Eb médiaárnyékában

fordítsanak egy nagyot az osztrák EU-politika szekerén, fordítva súlt el: a próbálkozás a kancellárt még imázsának egyetlen, korábban létező pozitív elemétől is megfosztotta. Nemzetközi cselekvőképességének látszatától, amelyet a Szocialista Internacionálé elnökeként szerzett, s soknyelvű szerepléseivel ápol.

Miután Ausztria *Michael Ballack* szabadrugásgóljának köszönhetően 1-0-ra kikapott a B csoport zárófordulójában, a Bécs utcáin hömpölygő szurkolók is kénytelenek voltak változtatni addigi csatakiáltásukon. Az egész nap skandált „Córdoba lesz Bécs is!” – finom

utalás a németek fölött aratott történelmi győzelemre az Argentínában rendezett 1978-as világ bajnokságon – helyett az elcsüggedt osztrákok mondhatni önvédelemből azt kiabálták: „Rühell titeket egész Európa!”

Ezt viszont inkább a németek üvöltögethették volna az osztrákok arcába – már ami utóbbiak Európa-politikáját illeti, amelyet jó ideje szemlélnék már szorongó érzésekkel.

Lehet, hogy Ausztria – nemcsak *Sigmund Freud*, de legfontosabb pácienseinek is hazája – különösképpen hajlamos az önsorsrontó cselekre, az viszont mégiscsak megdöbbenő, hogy »